

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Олег Николаев Гочев

по дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „Доктор”

Шифър: 05.08.04, научно направление 8.2. Изкуствознание и изобразително изкуство (стенопис)
в Национална художествена академия, Катедра“Стенопис“, Факултет за изящни изкуства

Автор: Константин Йорданов Марков

Тема: „Проблеми на пространството в стенно-монументалната живопис в България в периода 60-те – 80-те години на XX век”

Научен ръководител: проф. д-р Олег Николаев Гочев

Данни за дисертанта

Константин Йорданов Марков е възпитаник на специалност „Стенопис” в НХА, където е завършил ОКС „магистър” през 1998 г. От 1999 г. досега работи като редовен преподавател по учебните дисциплини „Графична композиция”, „Теория на цветовете и формите”, „Дизайн в зелените площи” в Лесотехническият университет, където понастоящем е достигнал до позицията главен асистент.

През 2010 г. след успешен конкурс бе приет за задочен докторант в специалност „Стенопис” към НХА.

Данни за докторантурата

Като докторант Константин Марков осъществи стриктно своя индивидуален план, изпълнявайки учебните си задължения и вземайки всичките си изпити с отлични оценки. Вътрешната защита мина без направени забележки, а дисертационният му труд бе приет много положително. При реализирането на дисертацията нямаше допуснати никакви нарушения.

Данни за дисертацията и автореферата

Дисертационният труд „Проблеми на пространството в стенно-монументалната живопис в България в периода 60-те – 80-те години на ХХ век” на задочния докторант Константин Йорданов Марков представлява важна теоретична разработка в научната територия по въпросите на стенописта. Тя запълва едно относително празно място, в което има малобройни публикации, написана е интелигентно и съответства на изискванията за научно изследване.

За пръв път наш докторант се занимава с трудната тема за „разнообразните пространствени измерения на стенно-монументалните произведения и начините на съотнасянето им с архитектурната среда”. Засегнати са редица проблемни аспекти на темата, анализирано и типологизирано е влиянието на стенописта върху зрителя, опосредствено от връзката на изобразеното и реалното архитектурно пространство, както и специфичните белези отнасящи се към степента на разпознаваемост на стенните изображения и изразните средства, използвани при изграждането им. Чрез много примери са проследени различните проявления на връзката художествен продукт – архитектурна среда и мястото на зрителя при възприемането на тази връзка.

В увода са формулирани ясно целите, задачите и обхвата на изследването, приложените методологически подходи, понятийния апарат и историография.

В следващите от втора до пета глави са описани и анализирани различните типове стенописи, класифицирани според пространственото съотнасяне на изобразеното и реалното архитектурно пространство. Това са общо четири групи, подразделени съответно на два пъти по три (при първа и четвърта група) и на два пъти по два (при втора и трета група) подтипа. Приведени са многобройни стенописни примери, илюстриращи различните типове и подтипове художествена пространственост, проследени са техните особености, направления, тенденции и развитието им през разглеждания период.

Дисертационният труд притежава достатъчно обширна библиография.

Авторефератът отговаря на изискванията и съответства на дисертацията.

Научни приноси

Изследването притежава приносни качества в разглеждането на една от най-трудните страни на архитектурно-стенописния синтез. С вещина, разбиране и последователност са анализирани всички фактори, формиращи пространствените въздействия, измерения и взаимодействия между стенописта и архитектурата през епохата на господстващото, но

енигматично понятие „социалистически реализъм“, който най-светлите умове на естетико-философската мисъл от това време определяха като сбор от всички стилови похвати и открити или изобретени дотогава в световната история на изкуството изразни средства, употребявани или подчинени на една нова цел – създаване на „изкуство за народа, за хората“, за разлика от предхождащото я достижение на буржоазната естетика – „изкуство за самото изкуство“.

Най-интересната черта и съответно най-ценният принос на това изследване е внимателно проследената изключително динамична за един много кратък исторически период еволюция на езика на стенописното пространство започнала от подхода на реализма, т.е. от метода на научната перспектива – откритие на Ренесанса и стигнала до двуизмерната концепция на абстракционизма (изричана по това време като „декоративност“ и „нефигуралност“). В изследването е отдадено необходимото внимание относно значение на материалните измерения на стенописните техники и технологии, на архитектурата и нейните изисквания, създали цели теоретични масиви в общата идея на модните тогава разсъждения относно архитектурно-художествения синтез, изпреварили своето време и актуални в по-голямата си част до днес.

Дисертационният труд би бил изключително полезен за бъдещи научни проучвания по същата тема, ориентирани към предхождащи или следващи периоди в развитието на българската стенопис, необхванати в настоящето изследване.

Публикации и участия във научни форуми

Представените публикации са свързани с темата на дисертацията и имат научен принос и качества.

Заклучение

Имайки предвид отбелязаните най-общо приноси и качества на хабилитационния труд, както и че отговаря на всички изисквания на ЗВО и Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Р. България (ЗРАСРБ) на НХА , декларирам одобрението си и предлагам на Научното жури да присъди научната и образователна степен „доктор“ на **Константин Марков** с шифър:05.08.04, научно направление 8.2. Изкуствознание и изобразително изкуство (стенопис).